

ಭಾರತದಲ್ಲ “ರೈತರ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟ” ಒಂದು

ಜಾರಿತ್ರಿಕ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ

ಡಾ. ನಾಗಪ್ಪ .ವಿ.

ಡಾ. ನಾಗಪ್ಪ .ವಿ.
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ
ಸ.ಪ್ರ.ದ.ಕಾಲೇಜು,
ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ

ಹೋರಾಟವೆಂಬುದು ಜೀವಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಜೀವಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿದೆಯೋ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹೋರಾಟ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಹೋರಾಟವು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಡನೆ ಸೆಣಸಾಡಿ ಉಳಿದಿರುವ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜೀವಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೋರಾಟವೆಂಬುದು ಮಾನವನ ಅಂತರಾತ್ಮ ಕ್ರಿಯೆ ಆಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲ ರೈತ ಹೋರಾಟದ ಹಲವಾರು ಮಜಲುಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕಂಡು ಬರುವ ಅಸಮಾನ ಭೂ ಒಡೆತನದಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳಾಗಿವೆ. ವಿಶಾಲ ಭೂ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಪ್ರಬಲ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ನಿರ್ಗತಿಕರಾದ ಕೃಷಿ ಕೆಲಸಗಾರರ ಮತ್ತೊಂದು ದುರ್ಬಲವರ್ಗ ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ನಿರಂತರ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರು ಬಂಡೆದ್ದು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಹಾಗೂ ಇರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಸಮಾನ ವಿತರಣೆ ರೈತ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಅಪ್ರಮಾಣಿಕರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಶೋಷಿತ ವರ್ತನೆ ರೈತರಲ್ಲಿ ಕೆಚ್ಚನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಆಡಳಿತ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿವಿಧ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಬಡ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಟಕ್ಕಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿಯ ಕಾರಣಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ರೈತರ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಜಾತಿಯ ತಾರತಮ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕನಿಷ್ಠ ಭಾವನೆಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದು, ಭೂ ಹೀನರು ಕೆಳಜಾತಿಯವರಾಗಿದ್ದು, ಹೀನ ಜಾತಿಯವರು ಭೂ ಒಡೆಯರಾಗುವುದನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಸೇರಿದವರು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಳಜಾತಿಯ ಜನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೂಲಿ ಕೇಳದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಬಯಸಿದರೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯವರಿಂದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅಪಮಾನವನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಇಂದಿಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೈತ ಹೋರಾಟಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಆರಂಭಗೊಂಡವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ದುರಾಡಳಿತ ಮತ್ತು ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ರೈತ ಹೋರಾಟಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. 1860ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀಲ ಬೆಳೆಗಾರರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾದ ನೀಲ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ರೈತರ ಮೇಲೆ ಬಲತ್ಕಾರ ಹೇರಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತೀಯ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ರೈತರು ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ತಾವು ನೀಲ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದರು. ಆಗ ರೈತರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತಟ್ಟಣೆ ದೋರಣೆ ತಳೆಯಿತು. ಬದಲಾಗಿ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ರೈತರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿತು.

ಸಮಗ್ರ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ತನಿಖಾ ಆಯೋಗ ಒಂದನ್ನು ಗೌರ್ಮ್ ರಚಿಸಿದರು. ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ರೈತರು ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರು ನಡೆಸಿದ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಮನಕರುಗುವಂತೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದರು. ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕರಾದ ಮಿಷನರಿಗಳಿಗೂ ಈ ಕಾವು ತಟ್ಟಿತು. ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಕಡೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಅವರು ರೈತರು ಲೇವಡಿ ಮತ್ತು ಅವಹೇಳನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದರು. ಇದರಿಂದ ಅಂದಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಭೂ ಮಾಲೀಕರ ಪರವಹಿಸುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ನೀಲ ಬೆಳೆಗಾರರ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯಿತು.

ಭಾರತವು ಕೃಷಿಯಾಧಾರಿತ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನೊಂದಿದ್ದು, ಬಹುಪಾಲು ಜನರ ಉದ್ಯೋಗವು ಆಗಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲ ತಂದ ಭೂ ಒಡೆತನ, ಭೂ ಕಂದಾಯ ವಿಧಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವಸೂಲಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು ಹಿಂದಿನ ಭಾರತದ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ತತ್ವವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಂಪನಿಯು ಭಾರತೀಯ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಭಾರತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಯಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ಭೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲ ಸೀಮಿತರಾದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸೈನಿಕರು ಮುಂತಾದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನ ನೀಡಲು ವಸಹಾತುವಿನ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣಕ್ಕೆ ಭೂ ಕಂದಾಯವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿತ್ತು. ಇದರರ್ಥ ಭಾರತೀಯ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದೇ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.

ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗನ ಕಾಲದಲ್ಲ ಹರಾಜಿನಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡುವವನಿಗೆ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ರೈತರ ಮೇಲೆ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹಾಗೆಯೇ ಕಾರನ್‌ವಾಲೀಸನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಖಾಯಂ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯ ರೈತರು ಜಮೀನ್ದಾರರಿಂದ ಶೋಷಣೆ ಅನುಭವಿಸಿ ಜಮೀನ್ದಾರರು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ದಿನಾಂಕವೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತದ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಬೆಳೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗದ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥರಾದರು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಜಮೀನನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಹರಾಜು ಮಾಡಿತು. ಜಮೀನ್ದಾರರು ರೈತರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಾವು ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ಹಣವನ್ನಷ್ಟೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ವಿಲಾಸ ಜೀವನ ನಡೆಸಿ ರೈತರನ್ನು ಕ್ರೂರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ರೈತರು ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯದಂತಾಗಿ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದರು.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತದ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗದ ಕಂದಾಯ ವಿಧಿಸಿ ವಸೂಲ ಮಾಡುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತದ ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲ ಮಾಡಲು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯ ರೈತರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಈ ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಭಾರತೀಯ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಅನರ್ಥವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂದಾಯ ವಿಧಿಸುವ ಕೃಷಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು

ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸಿತು ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿದಾರರಾದ ರೈತರು ಬಡತನಕ್ಕೆ ದೂಡಿತು. ಕೃಷಿಯ ಮೇಲಾದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವು ಕ್ಷಾಮ, ರೋಗರುಜಿನ ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾದವು.

ಕೃಷಿಯ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ರೈತರು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಹತ್ತಿ, ಸೆಣಬು, ಗೋಧಿ, ಕಬ್ಬು, ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳುಗಳು ಇಂಡಿಗೋ ಆಫೀಮು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಈ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಬೆಳೆದರು. ರೈತರ ಬಡತನದ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದು ಸಾಲ ನೀಡಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗೊಂಡ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಪಡೆಯುವಂತಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದರು. ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ರೈತನು ಪಾರಾಗಲು ಸಾಲ ಮಾಡಿದ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ವಿಫಲನಾಗಿ ಸಾಲಗಾರನಾದ 1880 ರ ನಂತರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಲವು ರೇಖಾಗಣಿತ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಭೂ ಒಡೆತನ ಹೊಂದಿದ್ದ 1/3 ಭಾಗದ ರೈತರು ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದರು. ಅದೇ ಮೊತ್ತದ ಜನ ಸಾಲವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲಾರದ ಮಟ್ಟ ತಲುಪಿದ್ದರು. ಈ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಲದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 1929ರ ವೇಳೆಗೆ ವಿಶ್ವದ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗುಲು ಭಾರತೀಯ ರೈತವರ್ಗವನ್ನು ಬಹಳ ಕಠೋರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಿತು. ಬೆಲೆಗಳು ಇಳಿದಿದ್ದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬೆಲೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತೋರಿದ ವಿನಾಯಿತಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಜಮೀನ್ದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಇದ್ದ ಕಡೆ ಕಂದಾಯ ಸಲ್ಲಸಲು ಆಗದ ರೈತರು ಜಮೀನ್ದಾರರ ಕಿರುಕುಳ ತಾಳಲಾರದೆ ಸಾಲಗಾರರ ಬಳಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿದರು. ಸಾಲ ತೀರಿಸಲಾಗದಿದ್ದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂಮಿಯ ರೈತನ ಒಡೆತನದಿಂದ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ರೈತ ಹಲವು ಪಟ್ಟ ಭದ್ರಹಿತಾಸ್ಥತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದವರು ರೈತರು ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ರೂಪಗೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಮಂದಿ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಭೂಮಿಯ ಉತ್ಪನ್ನತೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ರೈತರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ರೈತನನ್ನು ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಆತನು ಭೂಮಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದನು. ನಗರ ವಾಸಿಗಳಾದ ಜಮೀನ್ದಾರರು ತಮ್ಮ ಎಷ್ಟೇನುಗಳಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ದೂರವೇ ಉಳಿದು ಬೋಗ ಜೀವನ

ನಡೆಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಕೃಪಾ ಕಟಾಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ರೈತರು ಬದುಕು ಉಸಿರು ಕಟ್ಟದಂತಾಯಿತು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಂದ ಜೀತದಾಳುಗಳೆಂಬ ಒಂದು ವರ್ಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಒಡೆತನದ ಹಕ್ಕು ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ನಿಜವಾದ ಫಲ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟ ರೈತ ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

1) ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲದುದು, (2) ಜಮೀನ್ದಾರರ ಕೃಪಕಟಾಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಬೇಕಾದುದು, ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿದ ದಿನ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್ದಾರ ಕಂಪನಿ ಖಜಾನೆಗೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭೂ ಒಡೆತನದ ಹಕ್ಕು ಸಹಜವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ವಶವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಇದರಿಂದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ತಳವೂರಿದ್ದ ರೈತರು ಅತೀವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ದಖನ್ನಿನ ದಂಗೆ:- 1875 ರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಪುಣೆ, ಅಹಮದ್‌ನಗರ ಇನ್ನು ಮೊದಲಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿಯೂ ಸೊಲ್ಲಾಪುರ, ಸತಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಚದುರಿದಂತೆಯೂ ಹಲವಾರು ರೈತರು ದಂಗೆಗಳು ನಡೆದವು. ಅವು ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕೊನೆಗೆ ತಣ್ಣಗಾದವು. ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿದ್ದವರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ದುರ್ಲಾಭವನ್ನು ಪಾಣಿ ಎಂಬ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರು ತಮ್ಮ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಶೇ. 50 ರಿಂದ 200 ರೂ ಗಳ ವರೆಗೆ ಬಡ್ಡಿ ವಿಧಿಸಿ ಸಾಲ ನೀಡಿದರು. ಈ ಕಿಡಿ 1875 ರಲ್ಲಿ ಸಿರೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತ್ತು. ರೈತನೊಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಡಿಕ್ರಿ ತಂದು ಆತನ ಮನೆಯನ್ನು ಕೆಡವಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಬೀದಿಪಾಲು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಇದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡು ರೈತರು ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು. ಅನೇಕ ರೈತರು ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಮುತ್ತಿ, ಬಡ್ಡಿ ಲೇವಾದೇವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಹರಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮುಂಬೈ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರ ವಿರುದ್ಧ ಮಿಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಗೋಲಿಬಾರ್ ನಡೆಸಿದರು. ಕೆಲವರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಹೀಗೆ ರೈತರು ನಿರಂತರ ಶೋಷಣೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೇ

ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲ ಕಾಣಬಹುದು. ಇಂತಹ ಅಕ್ರಮಣ ಹಾಗೂ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ರೈತರು ನಿರಂತರ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಬಾರ್ದೋಲಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲ ರೈತರ ದಂಗೆ:- 1928 ರಲ್ಲ ಲಾರ್ಡ್‌ಕರ್ಜನ್ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಮ್ಮ ಉತ್ತಾದನೆಯಲ್ಲ ರೈತರು ಶೇ.22 ರಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಹತಾಶರಾದ ರೈತರು ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಬಾಯಿ ಪಟೇಲ್‌ರನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಪಟೇಲರು 2-6-1928 ರಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಕಂದಾಯಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ವಿನಂತಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಮನವಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಪಟೇಲರು ಬಾರ್ದೋಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಾದ್ಯಂತ ಸಂಚರಿಸಿ ಹಿಂದೂ ಹಾಗೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ರೈತರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಸಿ ಅವರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಇದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮಟ್ಟದ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ರಾಜಿನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರೈತರೊಡನೆ ಅವರು ಸಹಕರಿಸಿದರು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರೈತರೊಡನೆ ಸಂಧಾನಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಜಮೀನನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಹಂತಿರುಗಿಸಿ ಭೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಶೇ. 22 ರಿಂದ ಶೇ. 5.7 ಕೆಕ ಇಳಿಸಿತು. ಈ ಬಾರ್ದೋಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲ ರೈತರು ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡರು.

ರೈತರೊಡನೆ ಸಂಧಾನಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಜಮೀನನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಹಂತಿರುಗಿಸಿ ಭೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಶೇ. 22 ರಿಂದ ಶೇ. 5.7 ಕೆಕ ಇಳಿಸಿತು. ಈ ಬಾರ್ದೋಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲ ರೈತರು ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡರು. 1936 ರಲ್ಲ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಿಸಾನ್ ಸಭಾ ರೈತರ ಕಡು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ರೈತರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲು ಬಹಳ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದೊಡನೆ ರೈತ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ರೈತ ವರ್ಗವನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಲು ಈ ಸಭೆ ಕಂಕಣ ಬದ್ಧವಾಯಿತು. 1936ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 11 ರಂದು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಿಸಾನ್‌ಸಭಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಲಕ್ನೋದಲ್ಲ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿತು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ವಿರೋಧಿ ಮತ್ತು ಭೂ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ನಾಶವೇ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ಸಭೆಯು ಘೋಷಿಸಿತು. ನಂತರ ಮುಂಬೈಯಲ್ಲ ಸೇರಿದ ಕಿಸಾನ್ ಸಭಾ ತನ್ನ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು. ಇಂದಿಗೂ ಈ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ರೈತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದೆ.

ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಹೋರಾಟ (1922) ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಕೇರಳದ ಮಲಬಾರ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕೇರಳದ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಂದ ಇಲ್ಲನ-ಕೃಷಿಕ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು ರೈತರನ್ನು ಕನಡ ಬುಟ್ಟಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾವೊಬ್ಬ ರೈತನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೇಳಬಾರದು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಬಯಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ರೈತರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಮಲಬಾರ ತೀರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ಭೂ ಮಾಲೀಕರ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರನ್ನು ಜೀತಗಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಮಾಪಿಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಸಂಘಟಿತರಾದ ಮಾಪಿಗಳ ಅನೇಕ ಜಮೀನ್ದಾರರನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೇನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನಿಶ್ಯಸ್ತ್ರರಾಗಿದ್ದ ಮಾಪಿಗಳನ್ನು ಗುಂಪು ಹಾರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಂದರು. ಇದರಿಂದ ಉದ್ರಿಕ್ತ ಜನರು ಮತ್ತು ರೈತರು ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ತಿರುಗಿಬಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ತೋಟಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್ದಾರರ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಕಡೆಗೆ ಕೋಮಭಾವನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ರೈತರು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಒಂದು ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ತನ್ನ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಕ್ರಾಂತಿ ಮೊದಲನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಇಲ್ಲನ ಜಮೀನ್ದಾರರ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ರೈತರು ತುತ್ತಾದರೆ 1943ರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮತಲೆದೋರಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕೃಷಿಕರನ್ನು ಬಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳು ರೈತರು ಐಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಒಂದಾಗಿ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಕಳ್ಳ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದು, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿ ರೈತರು ಬೆಳೆದು ಬೆಳೆಯ 2/3 ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನೊಂದನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ರೈತರು ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ರೈತರ ಮೇಲೆ 1947 ರಿಂದ 1949 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಯಿತು. ಇಲ್ಲನ ಸುಲ್ತಾನ ಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಹ್ಯಾಮಿಪುರ ಕ್ರಮ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಕೃಷಿಕರನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿ ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡರು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ರೈತರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಗಲಾಟೆಗಳು ಇಡೀ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದವು. 1940 ರ ವೇಳೆಗೆ ನಡೆದ ರೈತ ಸಭೆಯೊಂದರ

ಮೇಲೆ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಅಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಿದರು. ರೈತರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದರು, 1949 ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆ ರೈತ ಹೋರಾಟಗಳ ನಡೆದವು. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ರೈತರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹೊಸ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರರ ನಿರಂತರ ಶೋಷಣೆ ಈ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಡಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಕ್ಸಲ್‌ಬರಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸಂತಾಲರು ಮುಂಪಾ ಬರಾಪೋ ರಾಜ, ಬಂಸಿ ಮುಂತಾದ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಬಹುಮಂದಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜಮೀನ್ದಾರರಲ್ಲಿ ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೋಸ ಹಾಗೂ ವಂಚನೆಗಳಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕಸಿದು ಕೊಂಡರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಚಾರುಮಜುಂದಾರ್ ಎಂಬುವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಸಂಘಟಿಸಿ ಜಮೀನದಾರರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರು.

ಹಾಗೆಯೇ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಬಡರೈತಾಪಿ ವರ್ಗ ನಿರಂತರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರು ತಮ್ಮ ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಂದ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರು. ಹೀಗೆ ರೈತರು ಬೆಳೆಗೆ ತಕ್ಕ ಬೆಲೆ, ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ಮುಂತಾದ ಘೋಷಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಬಂದ್, ರಸ್ತೆ, ತಡೆ, ಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ನಾಮ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೌಕರರ ಘೇರಾವೋ. ಈ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹೋರಾಟವನ್ನು ಪ್ರಬಲ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ:- ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟವು ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಹೋರಾಟ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಆದರ್ಶಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದರೆ ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆಗಳ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಆಶಯಗಳು ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಜಮೀನ್ದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂ ಮಾಲೀಕರ ಶೋಷಣೆ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ವಿಸ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ರೈತಾಪಿ ಜನರ ಆಕ್ರಂದನ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟುವಂತಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೋರಾಟ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ದನಗಾರೇ - ಪೀಸೆಂಟ್ ಮೂಮೆಂಟ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ - ನವದೆಹಲಿ-1983.
 2. ದತ್ತದ್ವಿದಾಸ್ - ಪೀಸೆಟ್ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿಷಿಪ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ -1924
 3. ಆರ್.ಎಸ್. ಅಗರ್ವಾಲ - ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮೂಮೆಂಟ್ -1971
 4. ಫೀಲ್ಡ್ ಸಿ.ಡಿ - ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ದೆ ರಿಲೇಷನ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್
ಲಾರ್ಡ್ ಅಂಡ್ ಟೆನೆಂಟ್ಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ -1885
 5. ಬಿಪಿನ್ ಚಂದ್ರ - ಮಾರ್ಡನ್ ಇಂಡಿಯಾ -1985
 6. ಡೋರ್ನರ್ ಪಿಟರ್ - ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ ಅಂಡ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಡೆವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟ್-1972.
 7. ಹೆಚ್.ವಿ.ನಾಗೇಶ್ - ರೈತ ಹೋರಾಟಗಳು -1988.
- ಬಡೇನ್ ಪವಲ್ ಬಿ.ಹೆಚ್ - ದ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ -1974